TÜSEB TÜSPE

TÜRKİYE SAĞLIK POLİTİKALARI ENSTİTÜSÜ

TÜSEB Türkiye Sağlık Politikaları Enstitüsü Uluslararası Sağlık Politikaları Kongresi

25-26 Mayıs 2022 | Çevrimiçi

Bildiri Özetleri Kitabı
Abstract Book

Editörler | Editors

Prof. Dr. Hasan Hüseyin YILDIRIM

Dr. Hakan Oğuz ARI

sbt katkılarıyla

USHAŞ ULUSLARARASI SAĞLIK HİZMETLERİ A.Ş. katkılarıyla

TÜSEB TÜSPE

TÜRKİYE SAĞLIK POLİTİKALARI ENSTİTÜSÜ

TÜSEB Türkiye Sağlık Politikaları Enstitüsü Uluslararası Sağlık Politikaları Kongresi

25-26 Mayıs 2022 | Çevrimiçi

Bildiri Özetleri Kitabı
Abstract Book

Editörler | Editors

Prof. Dr. Hasan Hüseyin YILDIRIM
Dr. Hakan Oğuz ARI

Haziran 2022, Ankara

TÜSPE

TÜRKİYE SAĞLIK POLİTİKALARI ENSTİTÜSÜ

© Bu çalışmanın her hakkı saklıdır. Kaynak gösterilmeden hiçbir şekilde kullanılamaz.

Sertifika No | *Certificate No*: 52277

ISBN: 978-605-06658-4-0

Haziran 2022, Ankara

Grafik tasarım | *Graphic design*

Sercan KOCA

Atıf | *Citation*

Yıldırım HH ve Arı HO (editor). (2022). TÜSEB TÜSPE Uluslararası Sağlık Politikaları Kongresi Bildiri Özetleri Kitabı. TÜSPE Yayınları, Ankara.

TÜSPE Yayınları | *TÜSPE Publications*

TÜSEB Türkiye Sağlık Politikaları Enstitüsü
T.C. Sağlık Bakanlığı Bilkent Yerleşkesi,
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı
6001. Cad. No:9 Çankaya/Ankara
tuspe@tuseb.gov.tr | www.tuseb.gov.tr/tuspe
T: 0 (312) 920 11 11 | @TusebTuspe

ÖNSÖZ
FOREWORD

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının (TÜSEB) enstitülerinden biri olan Türkiye Sağlık Politikaları Enstitüsü (TÜSPE) sağlık politikaları alanında istişare, araştırma ve kanıt temelli, güvenilir ve işlenmiş bilgi üreterek ve de yayarak daha sağlıklı ve müreffeh bir topluma katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu amaçla Enstitümüz; sağlık yönetimi, sağlık ekonomisi ve finansmanı, sağlık hizmetleri sunumu, sağlık insan gücü, halk sağlığı, sağlık endüstrisi, küresel sağlık ve sağlık turizmi ile ilgili politikalara yönelik Ar-Ge, izleme ve değerlendirme, eğitim, yayın, toplantı ve danışmanlık faaliyetlerini yürütmektedir.

TÜSPE toplantı faaliyetleri kapsamında, 25-26 Mayıs 2022 tarihlerinde çevrimiçi olarak "Uluslararası Sağlık Politikaları Kongresi" düzenlenmiştir. 2 günlük program kapsamında, alanında uzman ulusal ve uluslararası davetli konuşmacılara yer verilmiş, sağlık politikaları alanının sekiz başlığında oturumlar gerçekleştirilmiştir.

Sağlık sistemleri, bünyesinde barındırdığı çok farklı bilgi ve beceriye sahip uzmanlık alanları, oldukça geniş hizmet sunum yelpazesi ve toplumun değişen sağlık ihtiyaçları nedeniyle sürekli bir yenilenme süreci yaşamaktadır. Günümüzde toplumun değişen hastalık yapısı, giderek artan yaşlanma olgusu, genelde teknoloji özelde sağlık teknolojisi alanında yaşanan oldukça hızlı gelişmeler ve değişimler, sağlık hizmetlerinde de bir değişimin yaşanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle birçok ülke sağlık sistemlerini gözden geçirmekte, çeşitli iyileştirici ve geliştirici adımlar hayata geçirilmektedir. Ülkemizde 2003 yılında uygulanmaya başlanan Sağlıkta Dönüşüm Programı sayesinde hizmet sunumu, finansmanı ve sağlık hizmetlerinin organizasyonu gibi birçok alanda reform niteliğinde uygulamalar hayata geçirilmiştir.

Dünyada son iki yılda yaşanmış olan COVID-19 pandemisi de ülkelerin sağlık sistemlerinin dayanıklılığının gözden geçirilmesini ve beklenmeyen bir sağlık sorunu ile karşılaşılması halinde hazırlıklı olunması için sistemlerin yeniden inşasının gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

Bu kapsamda sağlık sistemlerinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesine yönelik bilimsel kanıtların ortaya konulması büyük bir önem taşımaktadır. Uluslararası Sağlık Politikaları Kongresi'nin, uluslararası platformda alanında uzman ulusal ve uluslararası davetli konuşmacılarla ülkemizdeki araştırmacıları bir araya getirerek sağlık yönetimi, sağlık ekonomisi ve finansmanı, sağlık hizmetleri sunumu, sağlık insan gücü, halk sağlığı, sağlık endüstrisi, küresel sağlık ve sağlık turizmi ile ilgili bilimsel gelişmelerin ve araştırma sonuçlarının paylaşılmasına hizmet etmesi hedeflenmiştir.

Kongrede, ulusal ve uluslararası 8 davetli konuşmacı sağlık sektörünü ilgilendiren çeşitli alanlarda bilgi paylaşımında bulunmuş, 7 oturumda 54 bildiri sunumu yapılmıştır. Kongre düzenleme kurulunda 6, bilim kurulunda 29 akademisyen görev almıştır. Kongreye, öğrenci, akademisyen, sektör çalışanları ve diğer ilgililer olmak üzere 400'e yakın katılımcı iştirak etmiştir. Uluslararası Sağlık Politikaları Kongresine katkı sağlayan tüm konuşmacılara, bildiri sahiplerine ve katılımcılara teşekkürlerimizi sunuyor, kongremizin sağlık politikaları alanında hem dünyada hem ülkemizde yaşanan güncel gelişmelerin paylaşılmasına vesile olmasını ve edinilen bilimsel birikim ile ülkemizin sağlık sistemine sağlık sektörünün tüm paydaşlarına katkı sağlamasını temenni ediyoruz.

The Türkiye Health Policies Institute (TÜSPE), one of the institutes of the Health Institutes of Türkiye (TÜSEB), aims to contribute to a healthier and more prosperous society by producing and disseminating consultative, research and evidence-based, reliable and processed information in the field of health policies. For this purpose, our Institute; carries out R&D, monitoring and evaluation, training, publication, meeting and consultancy activities for policies related to health management, health economics and finance, health services delivery, health manpower, public health, health industry, global health and health tourism.

As part of TÜSPE meeting activities, "International Health Policies Congress" was held online on 25-26 May 2022. Within the scope of the 2-day program, national and international invited speakers who are experts in their fields were included and sessions were held on eight topics in the field of health policies.

Health systems are experiencing a continuous renewal process due to the areas of expertise with very different knowledge and skills, the wide range of service delivery and the changing health needs of the society. Today, the changing disease structure of society, the increasing phenomenon of aging, the rapid developments and changes in the field of technology in general and health technology in particular necessitate a change in health services. For this reason, many countries are reviewing their health systems and various remedial and improving steps are being implemented. Thanks to the Health Transformation Program, which started to be implemented in Türkiye in 2003, reform-oriented practices have been implemented in many areas such as service delivery, financing and organization of health services.

The COVID-19 pandemic, which has been experienced in the last two years in the world, has also revealed the necessity of reviewing the resilience of countries' health systems and rebuilding the systems to be prepared in case of an unexpected health problem.

In this context, it is of great importance to reveal the scientific evidence for the improvement and development of health systems. The International Health Policy Congress is aimed to bring together national and international invited speakers who are experts in their fields on the international platform and to share scientific developments and research results related to health management, health economics and finance, health services delivery, health manpower, public health, health industry, global health and health tourism.

In the congress, 8 national and international invited speakers shared information in various fields related to the health sector and 54 presentations were made in 7 sessions. 6 academicians took part in the congress organizing committee and 29 academicians in the scientific committee. Nearly 400 participants, including students, academicians, sector employees and other interested parties, participated in the congress. We would like to express our gratitude to all speakers, paper holders and participants who contributed to the International Health Policy Congress, and we hope that our congress will be instrumental in sharing the current developments in the field of health policies both in the world and in our country and that it will contribute to the health system of our country to all stakeholders of the health sector with the scientific accumulation gained.

KONGRE BAŞKANI
PRESIDENT OF CONGRESS

Prof. Dr. Erhan Akdoğan, TÜSEB Başkanı

KONGRE DÜZENLEME KURULU
ORGANIZATION COMMITTEE

Prof. Dr. Hasan Hüseyin Yıldırım, TÜSPE Başkanı

Dr. Elif İşlek, TÜSPE

Dr. Yonca Özatkan, TÜSPE

Dr. Hakan Oğuz Arı, TÜSPE

Uzm. Sevilay Sönmez Artuç, TÜSPE

Sercan Koca, TÜSPE

KONGRE BİLİM KURULU
SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof. Dr. Serkan Topaloğlu, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Başdanışmanı, Sağlık ve Gıda Politikaları Kurulu Başkanvekili ve TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

Prof. Dr. Sabahattin Aydın, Sağlık Bakan Yardımcısı ve TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

Prof. Dr. Necdet Ünüvar, Ankara Üniversitesi Rektörü ve Sağlık ve Gıda Politikaları Kurulu Üyesi, Türkiye

Prof. Dr. Kurtuluş Karamustafa, Kayseri Üniversitesi Rektörü ve TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

Prof. Dr. Kemalettin Aydın, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektör Yardımcısı, Türkiye

Prof. Dr. Gökhan Tuna Öztürk, Sosyal Güvenlik Kurumu GSS Genel Müdürü, Türkiye

Prof. Dr. Aykut Özdarendeli, Erciyes Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Rifat Atun, Professor of Global Health Systems at Harvard University and the Faculty Chair for the Harvard Ministerial Leadership Program, USA

Prof. Dr. Mehmet Barca, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Öğretim Üyesi ve TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

Prof. Dr. Shereen Hussein, Professor of Health and Social Care Policy at LSHTM, UK

Prof. Dr. Osman Günay, TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

Prof. Dr. Haydar Sur, Üsküdar Üniversitesi Öğretim Üyesi ve TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

Prof. Dr. Ramazan Erdem, Süleyman Demirel Üniversitesi Öğretim Üyesi ve TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

Prof. Dr. A. Sinan Türkyılmaz, Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi ve TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

Prof. Dr. Erdem Karabulut, Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi ve TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

Prof. Dr. Toker Ergüder, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Öğretim Üyesi, DSÖ Türkiye Ofisi Program Direktörü ve TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

Prof. Dr. Mine Durusu Tanrıöver, Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi, Türkiye

Prof. Dr. Enis Barış, Professor at School of Population and Global Health, McGill University, Quebec, Canada; Senior Advisor, The Global Fund, Geneva, Switzerland; GluonMed, LLC, President, Global Health Consultancy, Virginia, USA

Prof. Dr. Elias Mossialos, Deputy Head of Department of Health Policy at LSE and Director of LSE Health, UK

Doç. Dr. Zeynep Güldem Ökem, TOBB ETÜ Öğretim Üyesi, Türkiye

Doç. Dr. Ferhat Zengül, Alabama Üniversitesi Öğretim Üyesi, Amerika Birleşik Devletleri

Dr. Öğr. Ü. Ahmet Aziz Sürel, Ankara Şehir Hastanesi Koordinatör Başhekimi, Türkiye

Dr. Öğr. Ü. Bilal Ak, TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

Dr. Öğr. Ü. Hasan Giray Ankara, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Öğretim Üyesi ve TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

Dr. Batyr Berdyklychev, DSÖ Türkiye Ofisi Başkanı, Türkiye

Dr. Mehmet Altuğ, Lokman Hekim Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı, Türkiye

Dr. Tuba Saygın Avşar, Research Fellow of Health Economics in the Department of Applied Health Research at UCL, Birleşik Krallık

Uzm. Dr. Salih Kenan Şahin, TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

Uzm. Hüseyin Çelik, TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

KONGRE PROGRAMI

1. Gün | 25 Mayıs 2022

09:30 - 10:00 Açılış Konuşmaları

Prof. Dr. Hasan Hüseyin Yıldırım / TÜSPE Başkanı

Prof. Dr. Erhan Akdoğan / TÜSEB Başkanı

Dr. Fahrettin Koca / T.C. Sağlık Bakanı

10:00 - 11:00 Davetli Konuşmacılar

Prof. Dr. Serkan Topaloğlu
Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Başdanışmanı,
Sağlık ve Gıda Politikaları Kurulu Başkanvekili ve
TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

Prof. Dr. Sabahattin Aydın
Sağlık Bakan Yardımcısı ve
TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

11:00 - 12:30 Oturum 1

Oturum Başkanı

Prof. Dr. Ramazan Erdem / Süleyman Demirel Üniversitesi Öğretim Üyesi ve TÜSPE Bilim Kurulu Üyesi, Türkiye

Sözlü Bildiriler

- Sağlık Yöneticilerinin ve Çalışanlarının Stratejik Yönetim Araçlarını Kullanım ve Farkındalık Düzeylerini İncelemeye İlişkin Bir Araştırma
  Haticenur Turan
- Stratejik Yönetim Paradigmasında Örgütsel Çevikliğin Kriz Yönetim Yetkinliği İle Olan İlişkisi: Türk Sağlık Sistemi Pandemi Kriz Yönetimi
  Müveddet Konuşkan Bayraktar
- COVID-19 Pandemisinde Farklı Boyutlarıyla Sağlıkta Eşitsizlikler
  Kazım Baş
- Hemşireliğin Politik Savunuculuğu
  Birsen Altay, Emel Güven
- Türk Sağlık Sisteminde İhtiyaç Duyulan Yeni Nesil Sağlık Reformları
  Erdal Eke, Muazez Yelsiz, Sıddıka Çam, Ramazan Erdem
- COVID-19 Pandemisiyle Mücadele Politikalarını Yönlendiren Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu Kararlarının İncelenmesi
  Şafak Kıran, Sedat Bostan
- Türkiye'de Sağlık Politikaları Üzerine Yapılan Lisansüstü Çalışmalara Genel Bakış: Bibliyografik Bir İnceleme
  Cemile Terzier
- COVID-19 Pandemisinde Bir Üniversitede Sağlık Alanında Öğrenim Gören Öğrencilerde Algılanan Stresin Yordayıcıları
  Belgüzar Kara

Ara

Hemşireliğin Politik Savunuculuğu

Doç. Dr. Birsen Altay[1], Ar. Gör. Emel Güven[1]

[1]Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Atakum/Samsun

Bu derlemenin amacı literatür doğrultusunda hemşirelerin politik savunuculuğu rolünün incelenmesidir. Amerikan Hemşireler Birliği (AHB), savunuculuğun bir hemşirelik alanı olduğuna inanmaktadır. Hemşireler hastalarını, işyerlerini ve topluluklarını savunurlar ancak mesleği ve hasta bakımını ilerletmek için yasal ve politik savunuculuk da önemlidir. AHB, savunuculuğun hemşireliği ilerletmenin anahtarı olduğuna inanmakta ve tüm üyeleri sağlık hizmeti değişimini ilerletmek için birleşmeye davet etmektedir. Hemşireler toplum ile iletişimde olan bir meslek grubu olduğu için toplumun gereksinimlerini bilen ve haksızlıklardan koruyabilen sağlık profesyonellerinden birisidir. Hemşirelikte savunuculuk temel hemşirelik rollerinden birisidir ve mesleğin eğitimi, bulunduğu pozisyonu hemşirelerin birey, aile ve toplum için savunucu olmasını gerektirmektedir. Hemşirelikte savunuculuğun üç temel niteliği tanımlanmaktadır. Bunlar; hasta otonomisini korumak, kendini ifade edemeyen hastalar için harekete geçme ve sosyal adalet savunuculuğudur. Hemşire otonomiyi korumak ve kendini ifade edemeyen hastalar için harekete geçme kapsamında bireyin kendisi için eyleme geçerken, sosyal adalet kapsamında toplumun faydası için eyleme geçmektedir. Sonuç olarak hemşireler politik savunuculuk rolünün farkındalığını artıracak toplum katılımı ile birlikte konferans, çalıştay, seminer gibi faaliyetler düzenlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, politika, savunuculuk

Political Advocacy of Nursing

The purpose of this review is to examine the role of nurses in political advocacy in line with the literature. The American Nurses Association (ANA) believes that advocacy is a field of nursing. Nurses advocate for their patients, workplaces and communities, but legal and political advocacy is also important to advancing the profession and patient care. The ANA believes advocacy is key to advancing nursing and invites all members to unite to advance healthcare change. Since nurses are a professional group that is in contact with the society, they are one of the health professionals who know the needs of the society and can protect them from injustice. Advocacy in nursing is one of the basic nursing roles and the education of the profession requires nurses to be advocates for the individual, family and society. Three basic characteristics of advocacy in nursing are defined. These; protecting patient autonomy, taking action for patients who cannot express themselves, and advocating for social justice. While the nurse takes action for the individual herself within the scope of protecting autonomy and taking action for the patients who cannot express herself, she takes action for the benefit of the society within the scope of social justice. As a result, activities such as conferences, workshops and seminars should be organized with community participation that will increase the awareness of the political advocacy role of nurses.

Keywords: nurse, policy, advocacy

TÜSEB TÜSPE
TÜRKİYE SAĞLIK POLİTİKALARI ENSTİTÜSÜ

TÜSEB Türkiye Sağlık Politikaları Enstitüsü
Uluslararası Sağlık Politikaları Kongresi
25-26 Mayıs 2022 | Çevrimiçi

Sayın

Doç. Dr. Birsen Altay

KATILIM
BELGESİ

TÜSEB Türkiye Sağlık Politikaları Enstitüsü tarafından, USHAŞ'ın iş birliğiyle çevrimiçi olarak 25-26 Mayıs 2022 tarihlerinde gerçekleştirilen TÜSEB TÜSPE Uluslararası Sağlık Politikaları Kongresi'ne katkınız için teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Hasan Hüseyin YILDIRIM
TÜSPE Başkanı

sbt katkılarıyla

USHAŞ katkılarıyla